

Geografski položaj Hrvatske

Turistička
geografija

Republika Hrvatska

Površina: 56 594 km² (more 31 067 km²)

Broj stanovnika: 4, 28 mil. st. (2011.)

Glavni grad: Zagreb (687 000 st – 2015.)

Srednjoeuropska i sredozemna zemlja

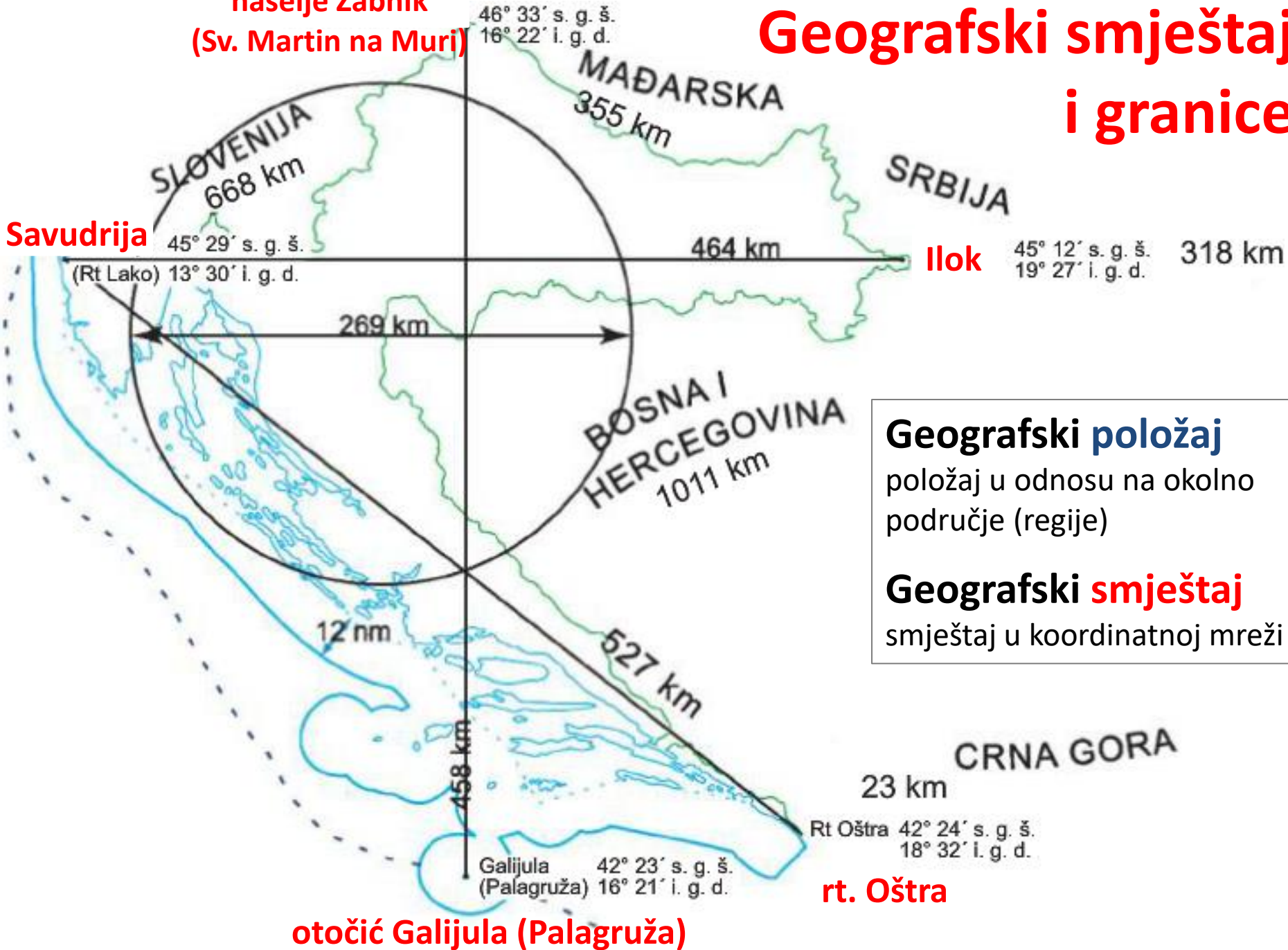
Hrvatska – podunavska zemlja

Geografski smještaj i granice

naselje Žabnik
(Sv. Martin na Muri)

Savudrija

Geografski položaj

položaj u odnosu na okolno područje (regije)

Geografski smještaj

smještaj u koordinatnoj mreži

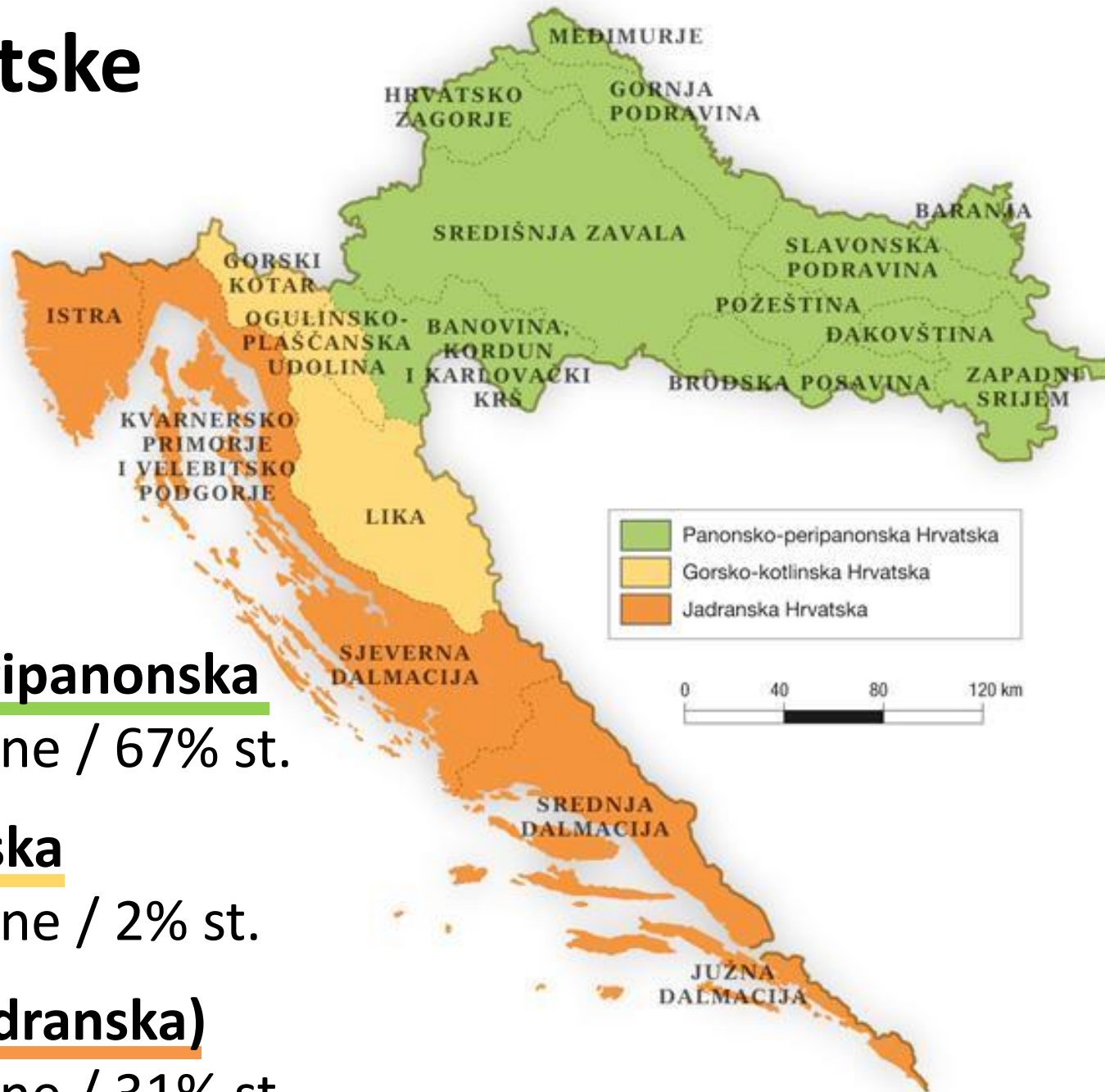
otočić Galijula (Palagruža)

Kulturno-civilizacijski krugovi

Regije Hrvatske

1. panonsko-peripanonska

– 54% površine / 67% st.

2. gorsko-kotlinska

– 14% površine / 2% st.

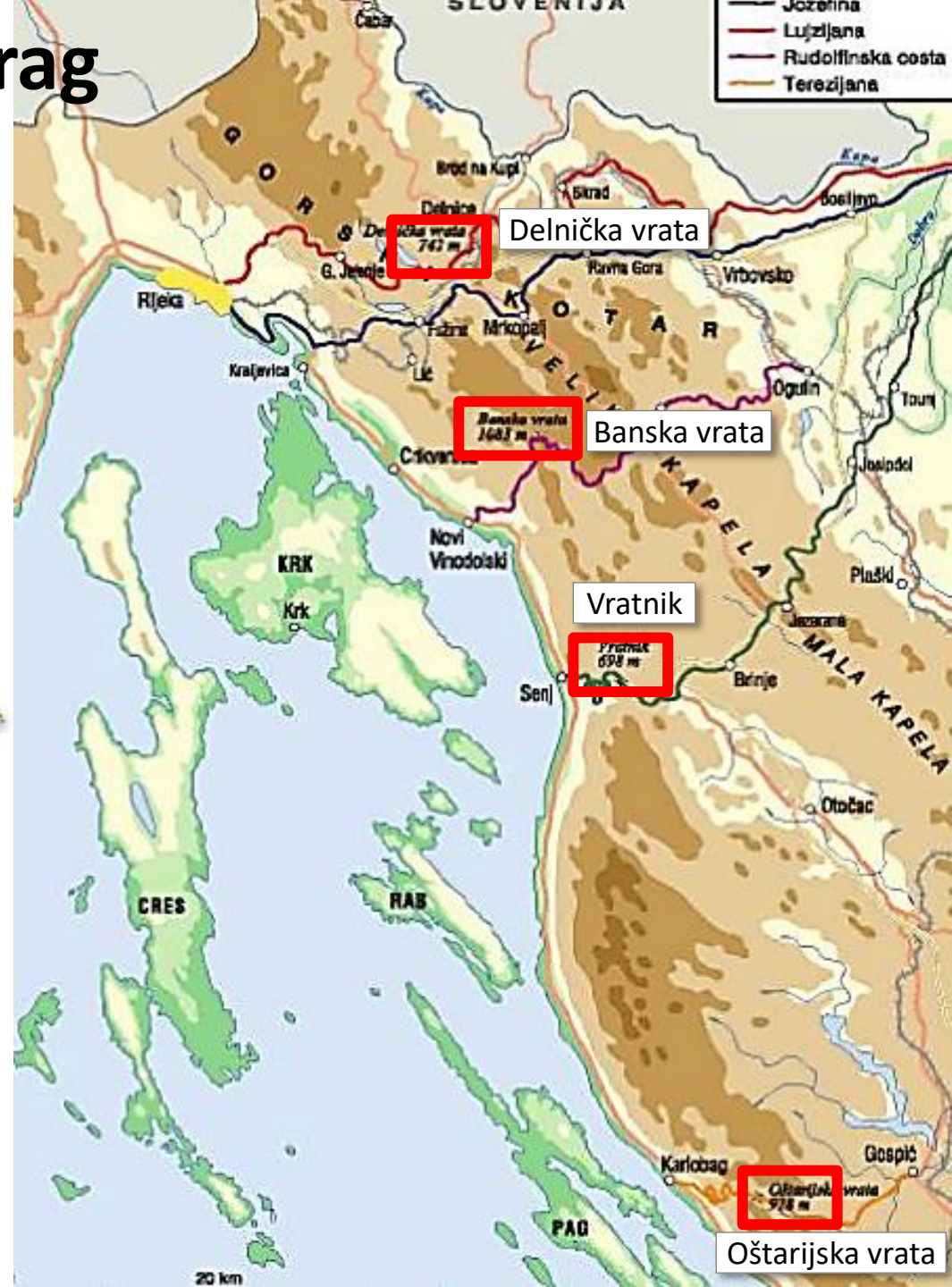
3. primorska (jadranska)

– 32% površine / 31% st.

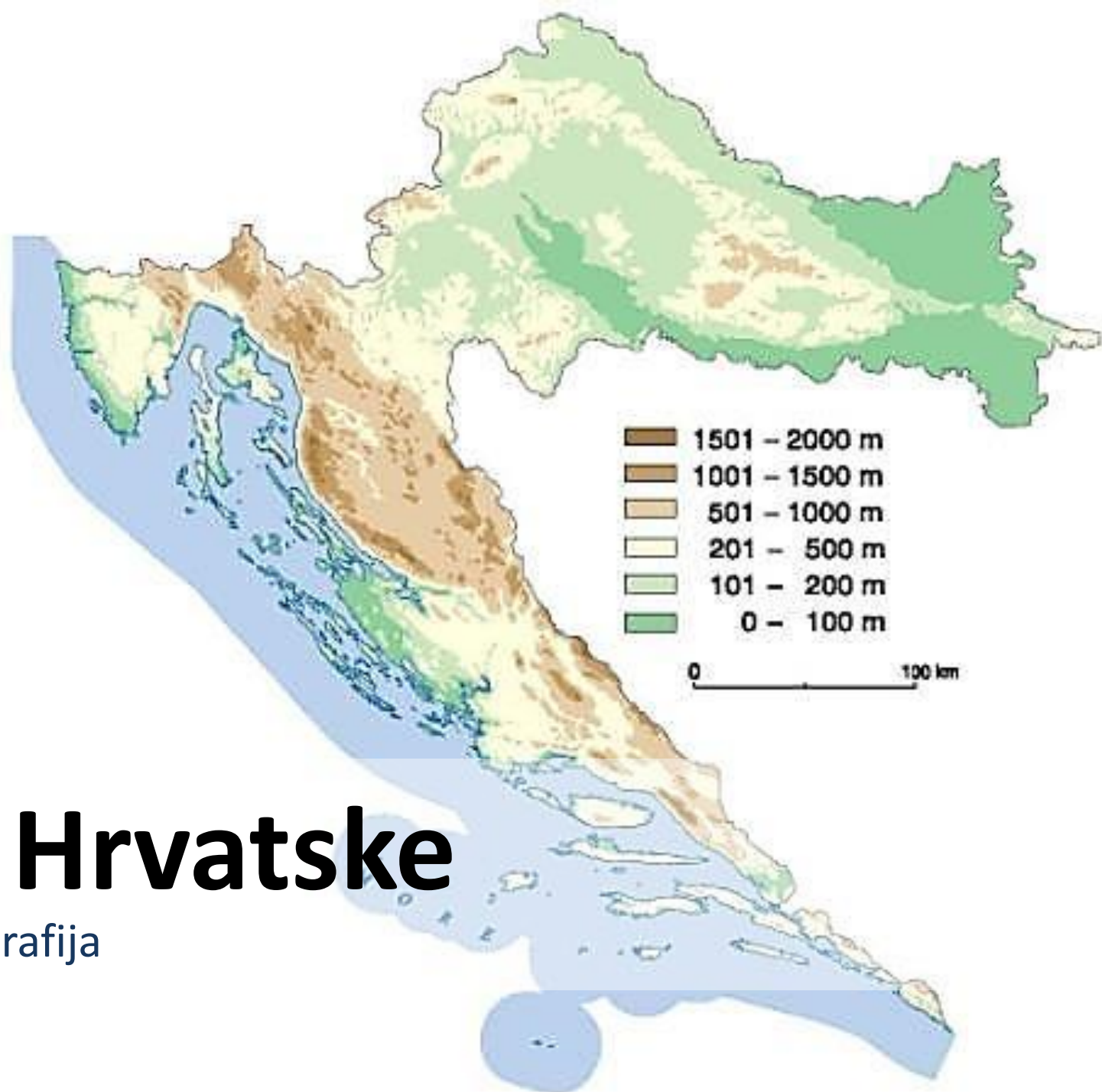
Hrvatski prometni prag

- najkraći put između panonsko-peripanonskog i primorskog dijela Hrvatske

Reljef Hrvatske

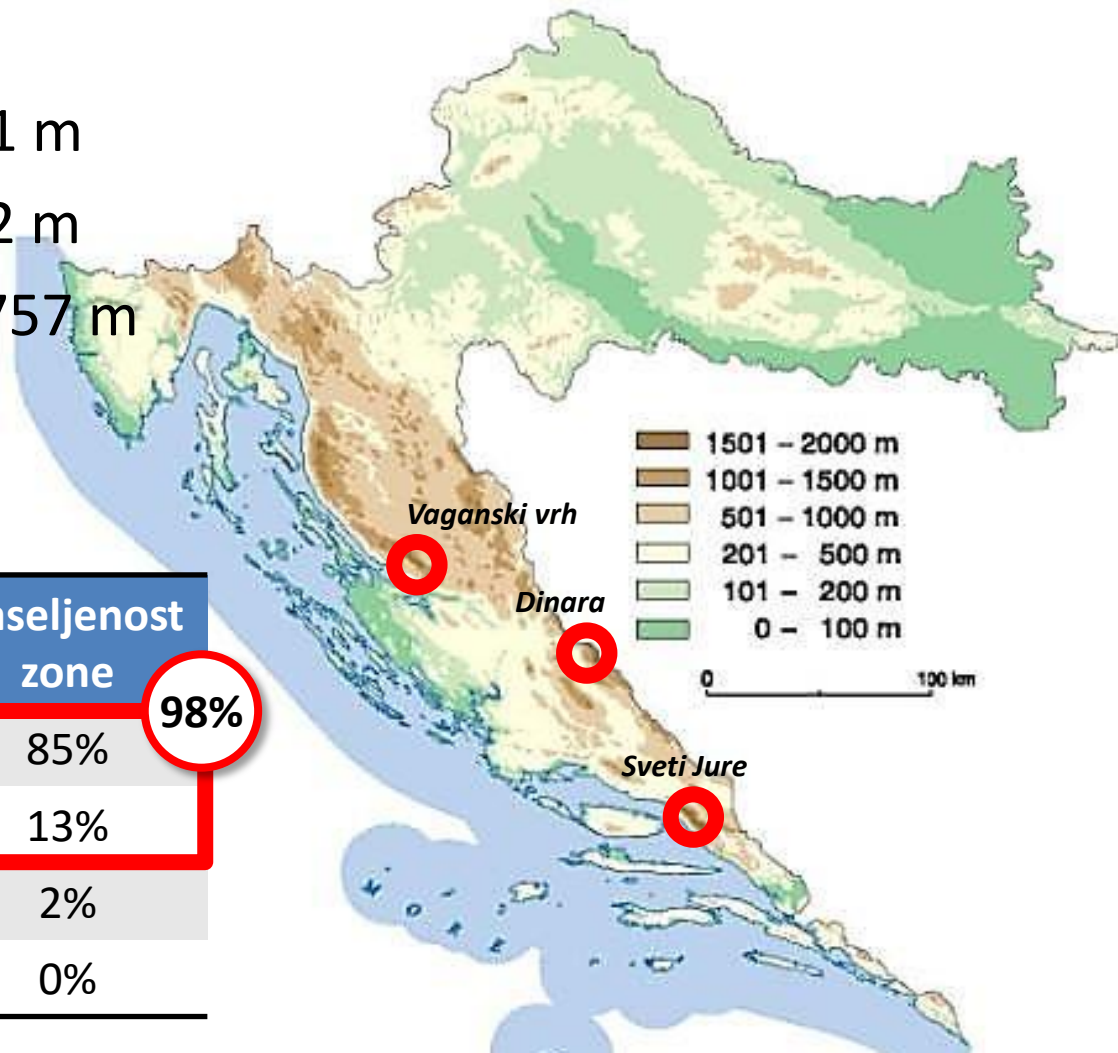
Turistička geografija

Nizinska zemlja

- Hrvatska je pretežito nizinska zemlja – **79% površine ispod 500 m**
- **najviše planine** – Dinara, Plješevica, Velika Kapela, Risnjak, Velebit i Biokovo; u panonskoj Hrvatskoj – Žumberačko gorje, Medvednica i Ivanščica
- **najviši vrh** – **Dinara** – 1 831 m
- Biokovo – **Sveti Jure** – 1762 m
- Velebit – **Vaganski vrh** – 1757 m

Visinska zona	Udio visinske zone	Naseljenost zone
0 – 200 m	54%	85%
200 – 500 m	25%	13%
500 – 1000 m	17%	2%
1000 – 1831 m	4%	0%

Dinara (1831 m) – najviši vrh Hrvatske

Reljef Hrvatske

- **3 vrste stijena:**
  - **magmatske** (vulkanske)
    - 1% površine – **Papuk, Moslavačka gora, Medvednica te otoci Vis, Jabuka i Brusnik**
  - **metamorfne** (preobražene)
    - 2 – 4% površine – **Psunj, Papuk, Moslavačka gora i Medvednica**
  - **sedimentne** (taložne)
    - oko **95% površine** – vapnenci u primorskoj i gorsko-kotlinskoj Hrvatskoj, riječni nanosi u dolinama rijeka Save, Drave i Dunava
    - **nastaju taloženjem velike količine morskih organizama na morskom dnu** (u mezozoiku, prije 250 - 65 mil. god)
- danas se reljef RH oblikuje djelovanjem **tektonike ploča** (podvlačenjem Afričke pod Euroazijsku litosfernu ploču) i **djelovanjem vanjskih procesa** (kiša, snijeg, rijeke, vjetar, padinski procesi, more...)
- **posljednje ledeno doba** – prije **11 800 god.** – razina Jadranskog mora se diže za oko 100 m – formirala se današnja obala – 1246 otoka i otočića

Klimatska obilježja Hrvatske

Turistička geografija

Vrijeme i klima

VRIJEME

- **trenutno** stanje atmosfere (zračnog omotača) nad nekim mjestom (prostorom)

KLIMA

- **prosječno** stanje atmosfere nad nekim mjestom (prostorom) **u određenom razdoblju** (obično 30 godina)

Klimatski faktori (modifikatori)

- na klimatska obilježja Hrvatske najviše djeluju **3 klimatska faktora** (modifikatora):

1. GEOGRAFSKA ŠIRINA

- umjerene geografske širine (od 42° do 46° s.g.š.)

2. ODNOS KOPNA I MORA

- utjecaj Sredozemnog mora i Atlantika (zračne mase – ciklone i anticiklone, Golfska struja)

3. RELJEF

- pružanje reljefa (obala i Panonska nizina)

Odnos kopna i mora

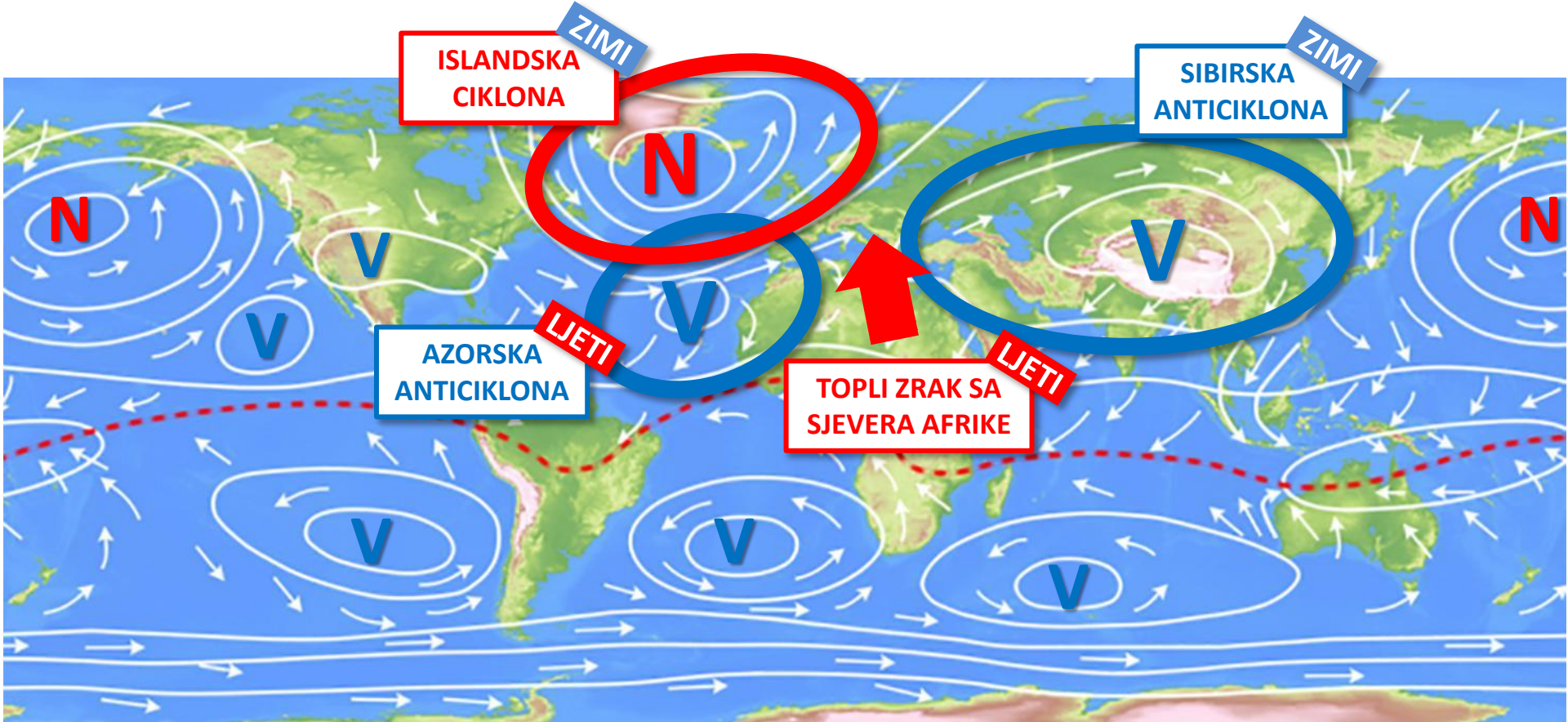
Zračne mase – ciklone i anticiklone

- **zračne mase** koje utječu na vrijeme u Hrvatskoj:
  - **ciklone** – nastaju nad oceanima i donose **kišovito i nestabilno vrijeme**
    - **Islandska ciklona** (zimi)
    - **Genovska ciklona**
  - **anticiklone** – donose **stabilno vrijeme bez naoblake**
    - **Azorska anticiklona** (ljeti)
    - **Sibirska anticiklona** (zimi)
- ljeti na naše područje pristiže **vruća zračna masa sa sjevera Afrike** – donosi ljetne vrućine

Zračne mase koje utječu na vrijeme u Hrvatskoj

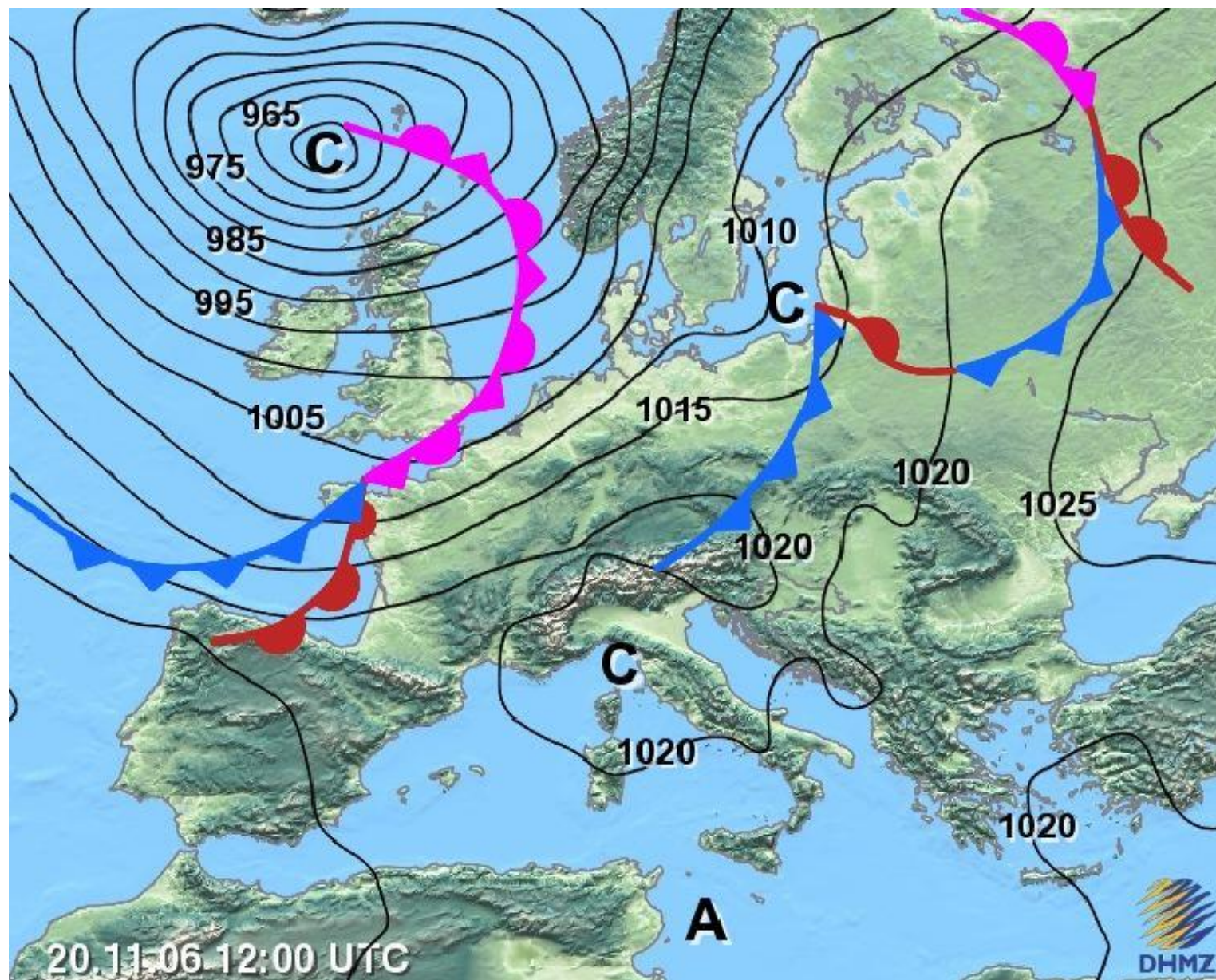

N – niski tlak zraka (**ciklona**) – ispod 1015 hPa

V – visoki tlak zraka (**anticiklona**) – iznad 1015 hPa

Islandska ciklona

Reljef

PANONSKA NIZINA

CIKLONI
SA ZAPADA

ALPE

DINARIDI

TOPLI ZRAK

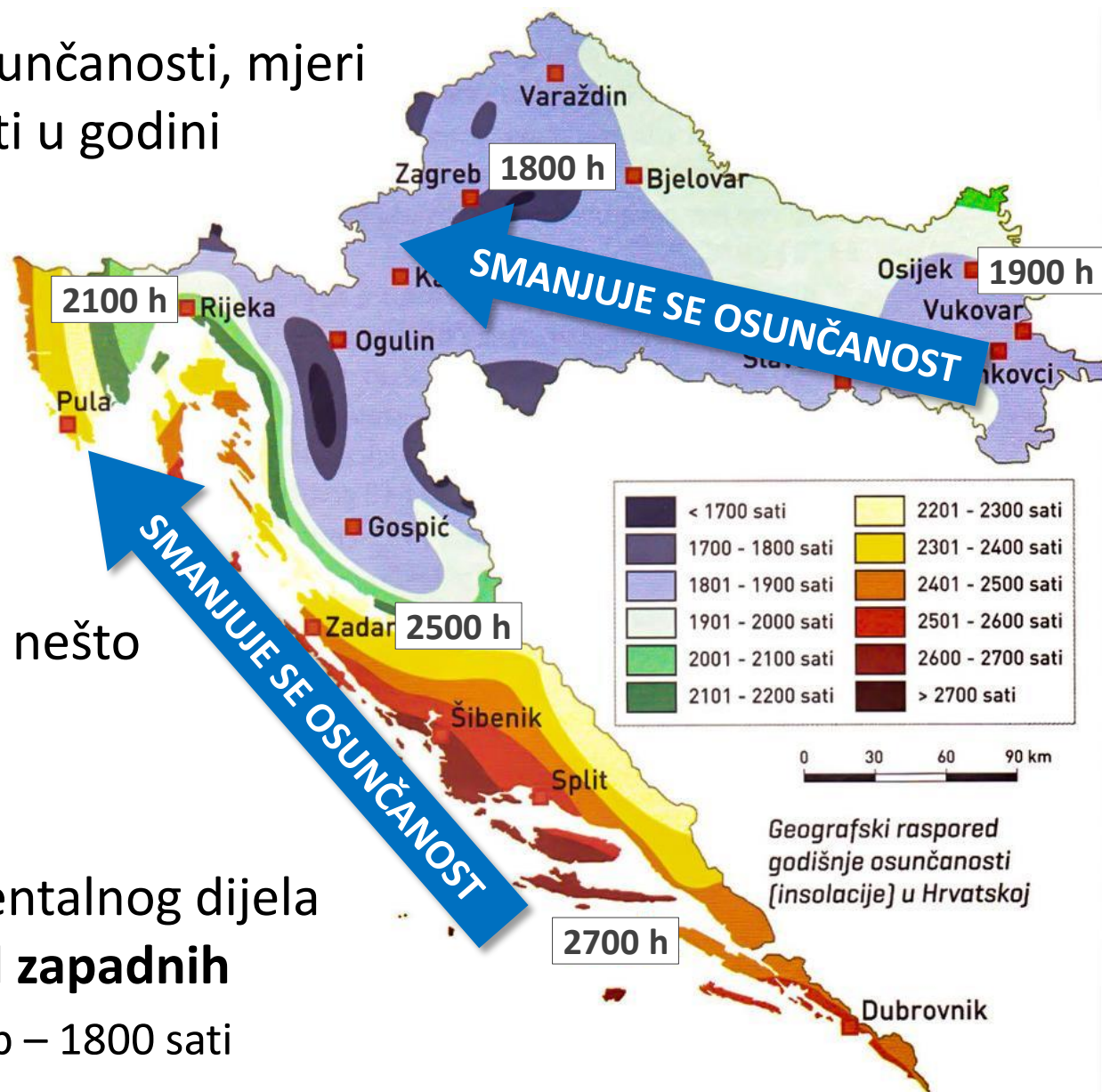
- hladan zrak zaustavlja se iznad panonsko – peripanonskog dijela (**Panonska nizina**)
- **Dinaridi** sprječavaju utjecaj Jadranskog mora
- **Alpe** sprječavaju prodor ciklona sa zapada

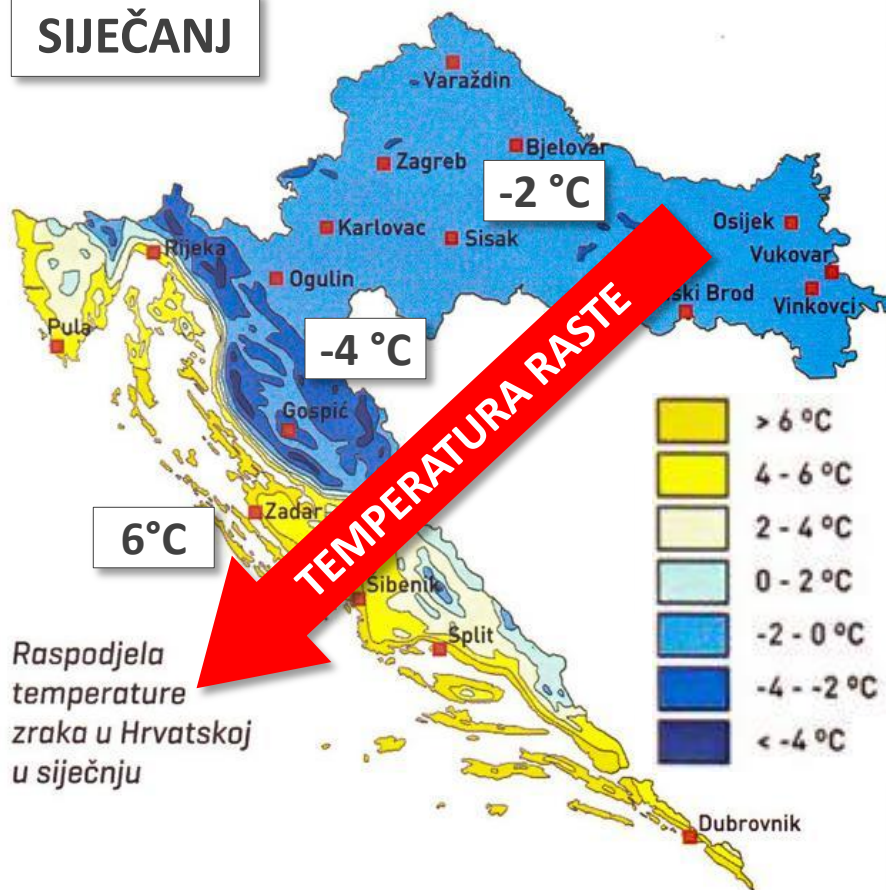
Insolacija (osunčanost)

- **insolacija** – količina osunčanosti, mjeri se brojem sunčanih sati u godini
- najviše sunčanih sati ima **južno hrvatsko primorje**
  - Hvar 2700 sati
  - Zadar 2500 sati
- **sjeverno primorje** ima nešto manje
  - Rijeka 2100 sati
- **istočni dijelovi** kontinentalnog dijela Hrvatske imaju **više od zapadnih**
  - Osijek 1900 sati, Zagreb – 1800 sati

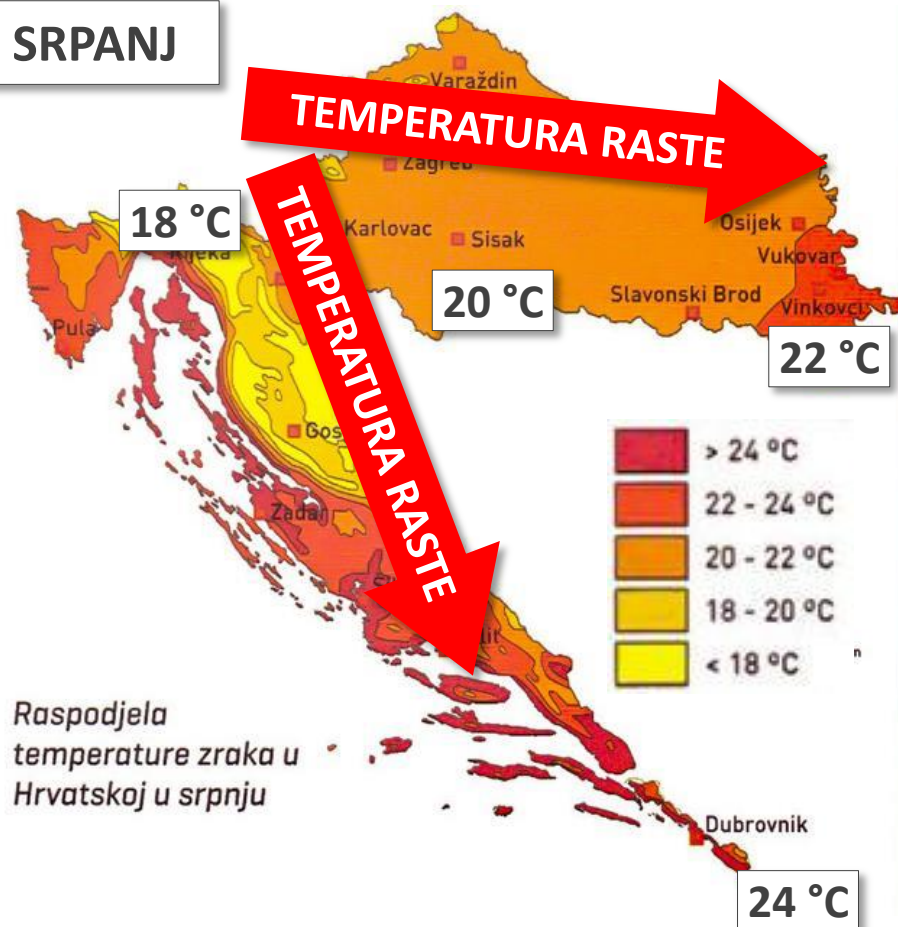

Srednje siječanjske i srpanjske temp. zraka (°C)

SIJEČANJ

SRPANJ

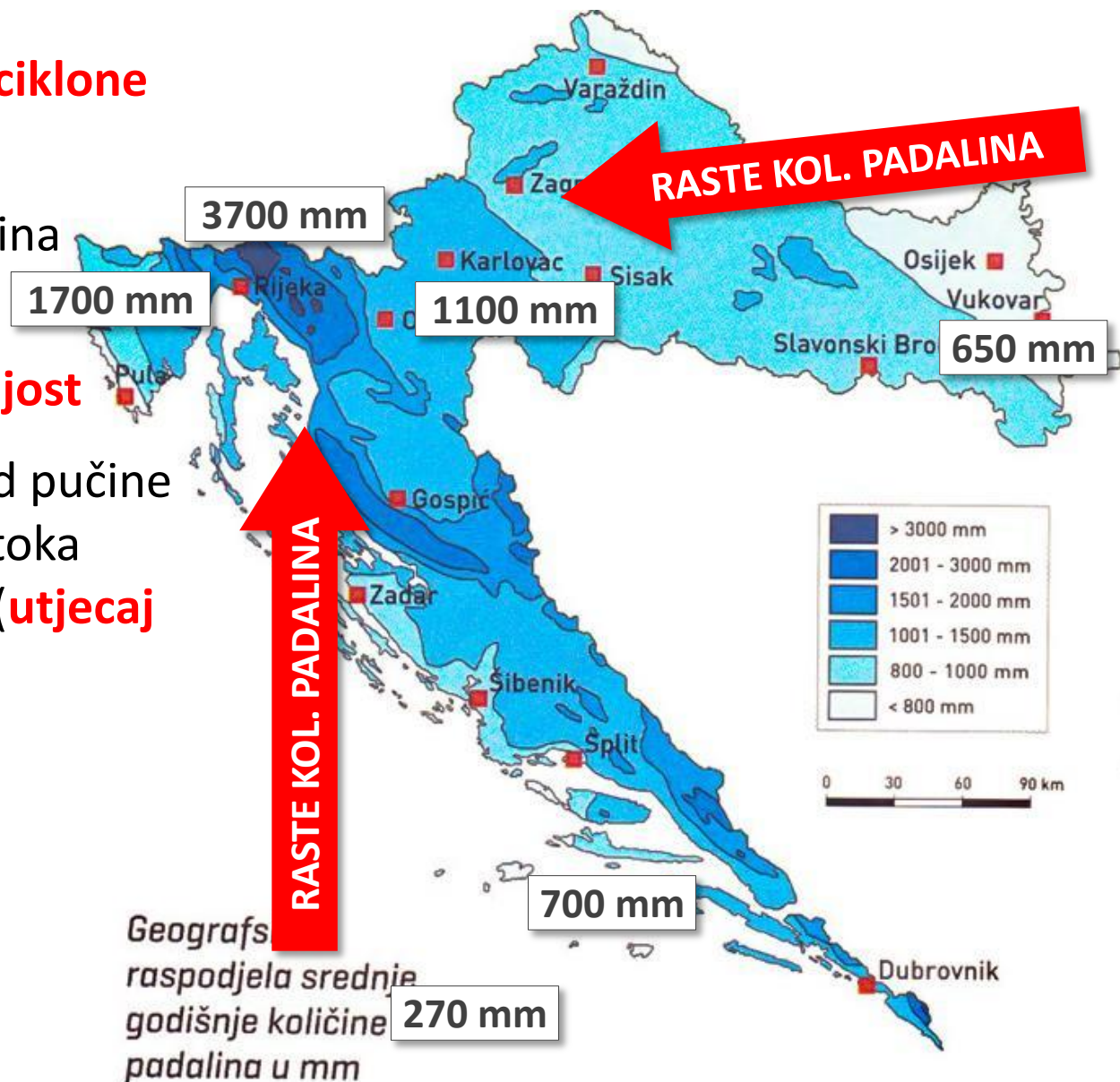
- temperatura raste **od kopna prema moru** – more se sporije hladi od kopna
- utjecaj reljefa i nadmorske visine – **najniže temp. u gorskim dijelovima**

- najveće temp. na otocima i krajnjem istoku Hrvatske – **utjecaj kontinentalnosti**
- temp. raste prema jugu i prema istoku
- planinski prostori „najhladniji”

Srednja godišnja količina padalina (mm)

- većinu padalina donose **ciklone** (islandska i genovska)
- **planine** imaju više padalina
- **Dinaridi sprječavaju prodor vlage u unutrašnjost**
- količina padalina raste od pučine prema planinama i od istoka Hrvatske prema zapadu (**utjecaj kontinentalnosti**)

- Karlovac – 1100 mm
- Vukovar – 650 mm
- Palagruža – 270 mm
- Hvar – 700 mm
- Opatija – 1700 mm
- Risnjak – 3700 mm

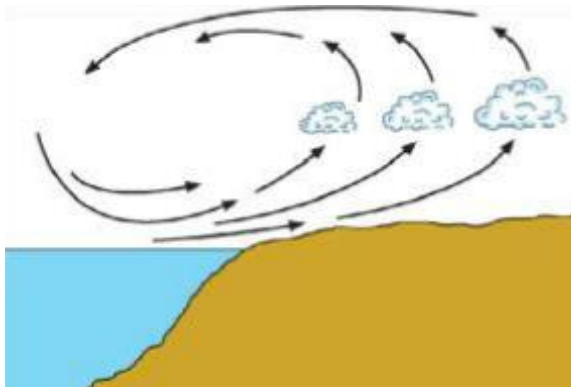

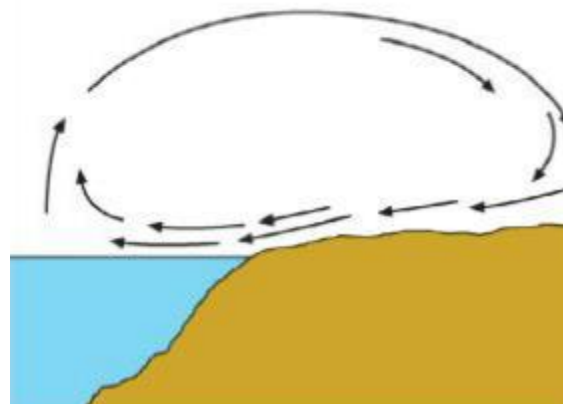
Vjetrovi

- **vjetar** je horizontalno (vodoravno) strujanje zraka (iz područja višeg u područje nižeg tlaka zraka)
- najvjetrovitiji dio Hrvatske je priobalje – **bura**, **jugo** i **maestral**
- **zmorac** i **kopnenjak** – pušu radi dnevnog zagrijavanja i hlađenja kopna i mora
- u unutrašnjosti Hrvatske vjetrovi se zovu po stranama svijeta, a najviše pušu **sjevernjak** i **zapadnjak**

Zmorac ili danik

Kopnenjak ili noćnik

Vjetrovi

Bura

- **hladan i suh vjetar** koji puše iz smjera **sjeveroistoka**, okomito na obalu
- nastaje prelaskom hladnog zraka preko planinske prepreke (Dinarida)
- zimi puše i do 160 km/h i izaziva zastoj ili prekid cirkulacije prema otocima

Maestral

- **vjetar lijepog i vedrog vremena**, puše u toplom dijelu godine iz smjera **sjeverozapada**

Jugo

- puše kao **jugoistočni vjetar**, donosi **naoblaku**, **kišovito** i **toplo vrijeme** (nakupi se vlage prilikom prelaska preko Sredozemlja)
- ponekad donosi prašinu iz Afrike (blatne kiše)